

Katja Aho yliopistosektorin neuvottelupäälliköksi

OTK **Katja Aho** on nimitetty Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKOn yliopistosektorin neuvottelupäälliköksi 1.9. alkaen. Hän työskenteli aiemmin JUKOn valtiosektorin asiantuntijana. Uudessa tehtävässään Aho seuraa **Markku Kojoa**, joka siirtyy valtiosektorin neuvottelupäälliköksi.

”Kollegani Markku Kojo on hoitanut tehtävää ansiokkaasti, ja haluan jatkaa hänen hyvää työtään. Olen työskennellyt aiemmin yliopiston palveluksessa nelisen vuotta ja uskon, että tästäkin kokemuksesta on hyötyä uudessa työssäni. Yhteistyöllä saamme tuloksia aikaan, vaikka haasteita riittääkin molemmin puolin pöytää”, Aho sanoo.

”Katjan perspektiivi edunvalvontaan on todella laaja. Työkokemus työnantajapuolelta ja yksityiseltä sektorilta on neuvottelupöydässä ja muissa tiukoissa paikoissa suureksi eduksi. Sopiminen on aina helpompaa, kun ymmärtää myös vastapuolen tavoitteiden taustat”, sanoo JUKOn toiminnanjohtaja **Maria Löfgren**.

Katja Aho vastaa työssään yliopistosektorin työehtosopimusten neuvottelutoiminnasta sekä neuvoo ja kouluttaa yliopistoissa toimivia JUKOn luottamusmiehiä, joita on 230. Yliopistoissa työskentelee noin 17 000 JUKOn liittoihin kuuluvaa työntekijää.

Työssä jaksaminen, henkilöstön ja työnantajan välisen vuoropuhelun kehittäminen sekä määräaikaisten työntekijöiden aseman parantaminen – näiden asioiden parantamista Katja Aho pitää työssään ensiarvoisen tärkeänä.

Sisältö

- 1 Katja Aho neuvottelupäälliköksi
- 2 Yliopistojen rahoitus laahaa yhä jäljessä
- 3 Viestejä oppimisen tulevaisuudesta
- 4 Helsingin yliopisto hävisi historiallisen yt-riidan
- 6 Määräaikaaisuustyöryhmä
- 6 Liittojen yliopistosektorin asiamiehet

”Päämääränäni on tehdä tiivistä ja rakentavaa yhteistyötä yliopistoneuvottelukunnan jäsenten, luottamusmiestemme ja työnantajapuolen edustajien kanssa.”

JUKOn kaikki sektorit valmistautuvat parhaillaan vuoden 2020 työehtosopimusneuvotteluihin. Neuvottelijat tekevät keskenään tiivistä yhteistyötä.

”Olemme vahva tiimi, jossa kaikki tukevat toisiaan. Valtiosektorilla olen tottunut tekemään töitä hyvässä neuvotteluhengessä, kiitos yhteistyökumppaneiden ja koko jukolaisen porukan. Tätä sama henkeä odotan myös yliopistosektorilla. Onhan sielläkin upea joukko tekemässä arvokasta työtä”, Aho kertoo. →

→ Katja Aho tuli JUKOon vuoden 2017 alussa Lääkäriiiton lakimiehen tehtävistä. Sitä ennen hän on toiminut monipuolisissa tehtävissä eri organisaatioissa sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Koulutukseltaan hän on juristi (OTK) ja varatuomari.

■ JUKO-viestintä

Artikkeli on julkaistu JUKOn nettisivuilla osoitteessa www.juko.fi 29.8.2019

Ilman yliopistoa Suomi ei olisi samanlainen maa kuin se on nyt. Ei ole liioittelua sanoa, että yliopisto on ollut keskeisin vaikuttava taho suomalaisen sivistyksen, kansallistunteen ja vaurauden kasvun takana. Yliopistojen arvostus on korkeaa ja monelle meistä yliopistot ovat elämää muuttavia instituutioita.

Tätä taustaa vasten tuntuu ällistyttävältä, minkälaisen leikkausten kohteeksi suomalainen yliopistosektori on viime vuosina joutunut. Vaalien alla yliopistojen rahoituksesta ja toimintaedellytyksistä tunnutaan kantavan huolta ympäri poliittista kenttää. Eduskuntakausiensa päästyä vauhtiin huoli on vähitellen karissut pois.

Toukokuussa työnsä aloittanut Rinteen hallitus on korjaamassa yliopistojen rahoituspulaa jo ensimmäisessä budjetissaan. Yliopistojen rahoitus nousee heti vuodesta 2020. Tämän lisäksi indeksikorotukset tulevat yliopistoille täysimääräisinä.

Rinteen hallituksen yhteydessä on perusteltua puhua koulutuksen kunnianpalautuksesta. Hallitusohjelmalle on annettava kiitos sävystä, jolla yliopistoista ja yliopistokoulutuksesta puhutaan. Ohjelma on edeltäjänsä huomattavasti yliopistomyönteisempi, koulutusta ja sivistystä korostava.

Uusi hallitus ansaitsee kiitoksensa. Yliopistojen arjessa hallituksen panostukset lämmittävät kyllä, mutta yliopisto-

jen harmeja ne eivät ole poistaneet. Nyt budjettiin saatu 40 miljoonan euron määräraha kompensoi vain osan aiemmista leikkauksista. Yliopistoindeksiin jäädytys ja reippaalla kädellä tehdyt leikkaukset ovat jättäneet yliopistojen budjetteihin loven, jota menolisäyksellä ei kurota umpeen. Lisäongelma syntyy uusista yliopistoille asetetuista vaatimuksista. Yliopistojen halutaan tuottavan lisää tutkintoja, mutta ilman lisärahoitusta tavoitteen saavuttamiseen. Vaatimus tehdä enemmän, vähemmällä rahalla on sekä kohtuuton että kestämaton. Miten pidetään opetuksen laadusta huolta, on kysymys monien huulilla.

Koulutuksen ja tutkimuksen kunnianpalautuksen täytyy tarkoittaa terminologian ohella myös euroja viivan alla. Ilman kunnan toimintaedellytyksiä yliopisto ei voi täyttää perustehtäviään sivistyksen, tutkimuksen ja opetuksen parissa.

Jos Suomen talouden näkyvät heikkenevät, on ensisijaisen tärkeää, että Suomi kehittää kilpailukykyään. Se merkitsee panostuksia koulutukseen, tutkimukseen ja innovaatioihin. Osaamisen kehittämiseen on tarjolla vain yksi vastaus: Siihen on panostettava tulevaisuudessa lisää.

■ Sara Salomaa

viestinnän asiantuntija
Tekniikan akateemiset TEK

Viestejä oppimisen tulevaisuudesta

Millainen on suomalaisen korkeakoulutuksen tulevaisuus? Onko mahdollista, että tulevaisuudessa jokainen oppija voi löytää innostavaa opittavaa maantieteen ja organisaatioiden rajoituksista riippumatta ja koko korkeakoulukenttä toimii joustavana oppimisen alustana elämänvaiheesta riippumatta? Vision toteutuminen edellyttää ennen kaikkea poliittista tahtoa, kirjoittaa erityisasiantuntija **Piritta Jokelainen**.

Moi opiskelija! Haluaisitko koota koko Suomen korkeakoulukentän tarjonnasta itsellesi kiinnostavia kursseja vapaisiin opintoihin, suorittaa sivuaineen toisesta korkeakoulusta tai saada pääaineessasi käyttöön osaamista myös muista alan yksiköistä? Onko opintopolkusi polveileva ja tavoitteesi valmistuessasi yksilöllinen osaamisen kokonaisuus?

Huhuu! Juuri sinä, joka kaipaat uutta osaamista työuran eri vaiheiden tiimellykseen! Kiinnostaisiko ammentaa kaikkien Suomen korkeakoulujen avoimesta opintotarjonnasta juuri sinua kiinnostavia kursseja? Olisiko yliopistojen yhdessä tuottama, temaattinen opintokokonaisuus juuri se, mitä asiantuntijana kehittyäksesi kaipaisit?

Ai sulla ei ole vielä opintopaikkaa? Ei hätää! Haluatko tutustua rauhassa korkeakoulujen opetustarjontaan ja suorittaa kursseja eri aloilta tai eri korkeakoulujen tarjonnasta? Pääset jo opinnoissasi alkuun ja teet varmasti hyvän valinnan sitten, kun opiskelupaikan hakemisen aika koittaa!

Tällaisia viestejä haluaisin lähettää eri elämäntilanteissa oleville oppijoille. Haluaisin, että jokainen oppija voisi löytää innostavaa opittavaa maantieteen ja organisaatioiden rajoituksista riippumatta. Että koko Suomen korkeakoulukentän osaaminen, viimeisin tieto ja tutkimus olisivat ammennettavissa ruokkimaan niin yksilöiden kuin koko yhteiskunnan

uudistumiskykyä. Että koko korkeakoulukenttä toimisi joustavana oppimisen alustana elämänvaiheesta riippumatta.

Sellainen voisi olla suomalaisen korkeakoulutuksen tulevaisuus. Jos korkeakoulujen olisi kannattavaa avata koulutustarjontaansa muillekin kuin omille tutkinto-opiskelijoille ja toteuttaa opetusta yhteistyössä, voisi edellä kuvaamani tulevaisuus olla jo lähimmäisen nurkan takana.

Eniten tarvitaan kuitenkin poliittista tahtoa kehittää korkeakoulutusta siten, että keskiössä olisivat oppija ja oppiminen, eivät rakenteet.

Tueksi tarvitaan toki korkeakoulujen ohjauksjärjestelmän – rahoituksen, informaatio-ohjauksen ja ehkä lainsäädännönkin – kehittämistä ja tietojärjestelmien rajojen ylittämistä. Eniten tarvitaan kuitenkin poliittista tahtoa kehittää korkeakoulutusta siten, että keskiössä olisivat oppija ja oppiminen, eivät rakenteet.

Nyt on tilaisuus kirjoittaa oppimisen tulevaisuuden viestit uusiksi. Tekstin alusta voi ottaa mallia.

YKAN, Suomen Ekonomien ja SYL:n yhteiseen ehdotukseen korkeakoulujen alustamallista voit tutustua tämän videon avulla: https://youtu.be/BT_uBZQXpRM

■ Piritta Jokelainen

koulutus- ja yhteiskuntapolitiikan erityisasiantuntija
Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut

Artikkeli on julkaistu Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry:n URA-verkkolehdessä 10.4.2019

Helsingin yliopisto hävisi historiallisen yt-riidan Helsingin käräjäoikeudessa

Helsingin käräjäoikeus antoi perjantaina 20.9.2019 tuomion Helsingin yliopistossa syksyllä 2015 käytyä yhteistoimintamenettelyä koskevassa oikeusriidassa. Oikeusprosessi oli pitkä ja tuomio asiassa saatiin siis vasta lähes 4 vuotta yt-menettelyn päättymisen jälkeen. Riidassa oli kysymys siitä, oliko Helsingin yliopisto rikkonut Lakia yhteistoiminnasta yrityksissä ja tulikosen maksaa tästä johtuen yt-lain mukaista hyvitystä yt-menettelyn kohteena olleille kanteen nostaneille työntekijöille. Itse yt-menettely käytiin siis jo syksyllä 2015. Jukolaiset pääluottamusmiehet **Tiina Niklander** ja **Seppo Sainio** neuvottelivat asiassa työntekijöiden puolesta. Tukenaan pääluottamusmiehillä oli lisäksi jukolaisista lakimiehistä koostunut taustatiimi.

Tultuaan irtisanotuiksi yt-prosessin jälkimainingeissa, Tieteentekijöiden liiton sekä Opetusalan ammattijärjestö OAJ:n jäsenet olivat yhteydessä liittoihinsa. Liitoissa irtisanomistapaukset sekä yt-prosessin lainmukaisuus arvioitiin. Jäsenten päätettyä riitauttaa irtisanomisensa, Tieteentekijät sekä OAJ päättivät yhteisesti lähteä tukemaan jäseniään oikeusprosessissa myös itse yt-menettelyn riitauttamisen osalta. Jäsenten tukeminen tämänkaltaisissa asioissa on liitoille tärkeää ja liitot halusivat myös viestittää selkeästi, että yt-prosessien lainmukaisuutta valvotaan liittojen toimesta ja asioita viedään tarvittaessa eteenpäin.

Oikeusjutussa oli kysymys siitä, oliko yliopisto rikkonut ainakin yt-lain 8 luvun 47, 50, 51 ja 55 pykälää. Asian oikeudellinen harkinta tuomiossa kulminoitui siihen, oliko henkilöstöryhmiin edustajille annettu riittävästi tietoja aidon neuvottelun ja tosiasiallisten osallistumismahdollisuuksien toteuttamiseksi, vaikka yliopiston ei tuomion mukaan katsottukaan rikkoneen jokaista kanteessa esitettyä lainkohtaa. Käräjäoikeus katsoi, että työntekijöiden edustajille ei ollut annettu irtisanottavien vähentämisen kohdentamisesta yt-menettelyjen aikana riittäviä henkilöstöryhmittäin arvioitavia tietoja. Pääluottamusmiesten olisi pitänyt voida keskustella opetus- ja tutkimushenkilökunnan määrän vähentämiseen liittyen tiedekunnittain ja erillislaitoksittain eritellyistä suunnitelluista toimenpiteistä ja niiden perusteista sekä vaihtoehdoista. Heidän olisi pitänyt voida myös yksilöidysti keskustella uudelleensijoituksesta ja

koulutusmahdollisuuksista työnantajan ja mainittujen yksiköiden taustaryhmän henkilöstön ja luottamusmiesten kanssa viimeistään ennen yt-menettelyn loppumista.

Kun tietoja ei ollut annettu oikea-aikaisesti, vaan enimmäisvähennystarvemäärä oli annettu vasta luottamusmiesten pyyntöjen jälkeen yt-menettelyn loppuvaiheessa ja ilman tiedekunta- ja erillislaitoskohtaista kohdentumista, ei mainittua menettelyä pidetty tuomiossa yhteistoimintamenettelylain 47 ja 50 §:n edellyttämien tavoin riittävänä vuorovaikutellisuuden toteutumiseksi. Neuvottelujen aikana ei ollut myöskään tehty riittävien konkreettisia laskelmia siitä, olisiko pysyvän henkilöstön irtisanominen ollut vältettävissä muilla keinoin, eli eläköitymisen, määräaikaisten työsuhteiden päättymisen, rekrytointikiellon, uudelleensijoituksen ja koulutuksen avulla. Nämä toimenpiteet tehtiin vasta neuvottelujen jälkeen ja ilman asianmukaista läpikäyntiä henkilöstön edustajien kanssa, eikä henkilöstön edustajia edes informoitu asiasta, joten vuorovaikutellisuuden ei katsottu neuvottelujen aikana riittävästi toteutuneen.

Helsingin käräjäoikeus tuomitsi Helsingin yliopiston maksamaan kantajille oikeudenkäyntikuluina yhteensä 35.000 euroa sekä yt-lain mukaisena hyvityksenä neljälle kantajista 6.000 euroa ja yhdelle, hieman lyhyemmän työsuhteen perusteella 5.000 euroa.

roa sekä yt-lain mukaisena hyvityksenä neljälle kantajista 6.000 euroa ja yhdelle, hieman lyhyemmän työsuhteen perusteella 5.000 euroa.

■ Mia Weckman

lakimies

Tieteentekijöiden liitto

47 § Työnantajan annettavat tiedot

Harkitessaan vähintään kymmenen työntekijän irtisanomista, lomauttamista yli 90 päiväksi tai osa-aikaistamista työnantajan on annettava asianomaisten työntekijöiden edustajille kirjallisesti käytettävissään olevat tiedot:

- 1) aiottujen toimenpiteiden perusteista;
- 2) alustava arvio irtisanomisten, lomauttamisten ja osa-aikaistamisten määrästä;
- 3) selvitys periaatteista, joiden mukaan irtisanomisen, lomauttamisen tai osa-aikaistamisen kohteeksi joutuvat työntekijät määräytyvät; sekä
- 4) arvio ajasta, jonka kuluessa irtisanomiset, lomauttamiset tai osa-aikaistamiset pannaan toimeen.

Henkilöstöryhmien edustajille annettavat tiedot on liitettävä neuvotteluesitykseen. Työnantajan neuvotteluesityksen jälkeen saamat tiedot voidaan antaa viimeistään yhteistoimintaneuvottelut käynnistävissä neuvottelussa.

Jos työnantaja harkitsee alle kymmenen työntekijän irtisanomista, lomauttamista tai osa-aikaistamista taikka vähintään kymmenen työntekijän lomauttamista 90 päivää lyhyemmäksi ajaksi, työnantaja voi antaa edellä tarkoitettut tiedot asianomaisille työntekijöille tai heidän edustajilleen. Työntekijän tai asianomaisen henkilöstöryhmän edustajan pyynnöstä työnantajan on annettava tiedot kirjallisesti.

50 § Neuvotteluelvoitteen sisältö

Jos työnantajan harkitsemat, yritystoimintaa koskevat ratkaisut ilmeisesti johtavat yhden tai useamman työntekijän irtisanomiseen, lomauttamiseen tai osa-aikaistamiseen, on yhteistoimintaneuvotteluissa käsiteltävä yhteistoiminnan hengessä yksimielisyyden saavuttamiseksi näiden toimenpiteiden perusteita ja vaikutuksia, 49 §:ssä tarkoitettuja toimintaperiaatteita tai toimintasuunnitelmaa, vaihtoehtoja työvoiman vähentämisen kohteena olevan henkilöpiirin rajoittamiseksi sekä vähentämisestä työntekijöille aiheutuvien seurausten lieventämiseksi.

Yliopistojen määräaikaistyöryhmä jatkaa toimintaansa 31.12.2019 asti

Yliopiston yleisen työehtosopimuksen neuvotteluosapuolet Sivistystyönantajat, Julkisan alan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO, Ammattiliitto Pro ja Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ovat sopineet määräaikaisten työehtosopimusten käyttöä tarkastelevan työryhmän määrääjän pidentämisestä vuoden 2019 loppuun asti.

Yliopistojen yleisen työehtosopimuksen 1.2.2018–31.3.2020 allekirjoituspöytäkirjalla työryhmän työskentelyajaksi oli sovittu 1.1.2018–31.5.2019 välinen aika. Työryhmän osapuolet keskustelivat kesäkuussa ryhmän toiminnan mahdollisesta jatkamisesta ja siihen liittyvistä askelmerkeistä. Maanantaina 2.9.2019 pitämässään

neuvottelussa osapuolet sopivat työryhmän määrääjän ja työskentelyn jatkamisesta 31.12.2019 asti.

Kaikki neuvotteluosapuolet katsoivat, että lisäaikaa tarvitaan, jotta osapuolet saavat riittävästi keskusteltua työryhmäkirjauksen mukaisista teemoista. Lisäksi osapuolet ovat yhteisesti tunnustaneet urajärjestelmät yhdeksi keskeiseksi teemaksi työryhmässä. Tähän teemaan tullaan keskittymään osassa työryhmän tapaamisia.

■ JUKO-viestintä

Uutinen on julkaistu JUKOn nettisivuilla osoitteessa www.juko.fi 9.9.2019

Liittojen yliopistosektorin asiamiehet:

Agronomiliitto

Outi Parikka, neuvottelupäällikkö
puh. (09) 2511 1642, 040 901 1642
outi.parikka@agronomiliitto.fi
www.agronomiliitto.fi

Suomen Lakimiesliitto

Kirsi Venäläinen, neuvottelupäällikkö
puh. (09) 8561 0328
kirsi.venalainen@lakimiesliitto.fi
www.lakimiesliitto.fi

Akavan Erityisalajat

Anna Zibellini, työmarkkinalakimies
puh. 020 1235 353
anna.zibellini@akavanerityisalajat.fi
www.akavanerityisalajat.fi

Suomen Psykologiliitto

Annamari Jokinen, pääsihteeri
puh. 040 865 6630
annamari.jokinen@psyli.fi
www.psyli.fi

Insinööriliitto IL

Juha Särkkä, julkisen sektorin asiamies
puh. 020 1801 843
juha.sarkka@ilry.fi
www.ilry.fi

Tekniikan akateemiset TEK

Daniel Valtakari, asiamies
puh. (09) 2291 2237, 040 7720 276
daniel.valtakari@tek.fi
www.tek.fi

Luonnon-, ympäristö-, ja metsätieteilijöiden liitto Loimu

Maija Holma, neuvottelupäällikkö
puh. (09) 6226 8543
maija.holma@loimu.fi
www.loimu.fi

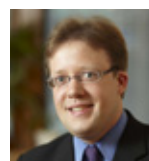

Tradenomiliitto TRAL ry

Elin Blomqvist-Valtonen, asiamies
puh. 040 775 3040
elin.blomqvist-valtonen@tral.fi
www.tral.fi

Suomen Ekonomit / Finlands Ekonomer

Mari Kröger, koulutuspolitiikan erityisasiantuntija
puh./tfn. 040 779 3812
mari.kroger@ekonomit.fi
www.ekonomit.fi

Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry

Petri Toiviainen, neuvottelupäällikkö
puh. 010 231 0354
petri.toiviainen@yhteiskunta-ala.fi
www.yhteiskunta-ala.fi